

Nieuwe soorten mariene mollusken van Sint Eustatius

Sylvia van Leeuwen

New marine mollusc species from St. Eustatius

Summary. During the 2015 Statia Marine Expedition the marine mollusc fauna of the Caribbean island St. Eustatius was investigated. Only in 2019 a sample with micro-molluscs from a reef near Crooks Castle, collected by Mr. Niels Schrieken, was reencountered. Furthermore a sample of fine grit collected at Oranjestad beach in 2016 was donated by Mr. Ton de Winter. These samples yielded over 30 species of marine mollusc not reported before from St. Eustatius.

Crooks Castle

Tijdens de Statia Marine Expedition 2015 is getracht zo goed mogelijk in beeld te brengen welke soorten weekdieren in de zee rond het eiland Sint Eustatius leven. De resultaten daarvan zijn beschreven in het rapport over deze expeditie (Hoeksema, 2016) en in een artikel in *Vita Malacologica* (Hewitt & Van Leeuwen, 2017). Vanwege de verbouwing van Naturalis kon het verzamelde materiaal pas onlangs aan Naturalis worden overgedragen. Bij het 'museumklaar' maken van het materiaal tijdens de kerstvakantie van 2019 kwam nog een klein buisje met ongedetermineerde micromollusken en juveniele schelpjes tevoorschijn. Het was een restant van de fijne fractie gastropoden (afmetingen meestal tot 1 à 2 mm), gezeefd uit een bodemmonster. Dit monster was verzameld door Niels Schrieken op 11 juni 2015 op het rif bij Crooks Castle, op 13,4 m diepte (locatie EUX010). Ik besloot te proberen of ik de schelpjes alsnog op naam kon brengen. Daarbij heb ik vooral gebruik gemaakt van het uitstekende boek van Redfern (2013) – waarin veel goede afbeeldingen van juveniele schelpen en protoconchen staan – en het boek van Zhang (2012). Voor verder gebruikte determinatieliteratuur zie het artikel van Hewitt & Van Leeuwen (2017). Tot mijn verrassing leverde dit monster diverse soorten op die nog niet van Sint Eustatius bekend waren (tabel 1). *Steironepion maculatum* (C.B. Adams, 1850) werd door Hewitt & Van Leeuwen nog als 'cf.' gerapporteerd. Deze determinatie is nu bevestigd.

Oranjestad beach

Daarnaast kreeg ik van Ton de Winter een klein zakje aangespoeld schelpengruis van het strand van Oranjestad. Hij verzamelde dat op Oranjestad beach (17°28'57,97"N / 62°59'17,22" W) op 1 juli 2016. Op het eerste gezicht leek het vooral lavazand, maar bij het uitzeven en uitpikken onder de binoculair bleken er toch meer schelpjes in te zitten dan ik op het eerste oog had gezien. Het merendeel hiervan is eveneens hooguit 1 à 2 mm groot, maar er was ook een groter exemplaar van het fraaie wenteltrapje *Gyroscala lamellosa* (Lamarck, 1822) (fig. 1). Deze soort was al wel van St. Eustatius bekend, maar werd tijdens de mariene expeditie niet gevonden. Het is verrassend op een Caribisch eiland een soort te vinden die ook in Europa voorkomt en die zelfs een keer in Nederland gevonden is (Mul-

Fig. 1. *Gyroscala lamellosa* van Oranjestad beach. 17 mm. Foto Sylvia van Leeuwen.

der & Twigt, 2019). Ook tussen dit materiaal zaten enkele soorten die niet eerder van het eiland gerapporteerd waren (tabel 1). In tabel 1 zijn de soorten uit beide monsters vermeld die niet eerder van Sint Eustatius gemeld werden.

Epiloog

In het artikel in *Vita Marina* (2017) schreven Hewitt en de auteur: „...the marine mollusc fauna of St. Eustatius is substantially larger than is currently known, with many more species remaining to be found.” Dat twee kleine hoeveelheden gruis zoveel nieuwe soorten herbergen, bevestigt die stelling. Er is ongetwijfeld nog veel meer te ontdekken.

Figs 2-8. Soorten afkomstig van het rif bij Crooks Castle. **2.** *Cerithium atratum*, 2 mm. **3.** *Vermicularia* spec. Redfern (2013) nr. 111. 2 mm. **4.** *Cerithiopsis* spec. B. Zhang (2012) nr. 323. 3 mm. **5.** *Antilux exigua*, 2 mm. **6.** *Cryoturris lavalleana*, 2 mm. **7.** *Tubonilla westermanni*, 3,5 mm. **8.** *Limacina bulimoides*, 1 mm. Alle foto's zijn gemaakt door de auteur.

Dankwoord

Ik bedank Niels Schrieken en Ton de Winter voor het verzamelen van de gruismonsters; Bert Hoeksema en Niels Schrieken voor het organiseren van de expeditie; Susan Hewitt voor haar malacologische gezelschap tijdens de expeditie en haar aanpak om zo veel mogelijk van het gevonden materiaal op naam te brengen en Hannco Bakker voor de determinaties van de Triphoridae.

Geraadpleegde bronnen:

HEWITT, S.J. & S.J. VAN LEEUWEN, 2017. Marine molluscs from the island of St. Eustatius, Eastern Caribbean: results of the Stata Marine Biodiversity Expedition 2015. - *Vita Malacologica* 16: 44-80.

HOEKSEMA, B.W. (ed.), 2016. Marine biodiversity survey of St. Eustatius, Dutch Caribbean, 2015. Preliminary results of the Stata Marine Biodiversity Expedition, 2015: 1-157. Naturalis

Biodiversity Center, Leiden, and ANEMOON Foundation, Bennebroek. Beschikbaar op www.repository.naturalis.nl/record/616970.

MULDER, G. & A. TWIGT, 2019. *Gyroscaia lamellosa* (Lamarck, 1822) in 1983 op het Katwijkse strand – *Spirula* 421: 25-26.

REDFERN, C., 2013. Bahamian Seashells: 1161 species from Abaco, Bahamas. Bahamian seashells.com inc, Florida, U.S.A.

ZHANG, D.Y., 2012. Antiguan shallow-water seashells; a collection with 18 years study and research of shoreline shells from Antigua and West Indies. MDM Publishing, Wellington, Florida, U.S.A.

Adres van de auteur

fbsylvia@xs4all.nl

Tabel 1. Soorten mariene mollusken die niet eerder gerapporteerd zijn van Sint Eustatius.

Familie	Soortnaam	Crooks Castle	Oranjestad strand
Cerithiidae	<i>Cerithium atratum</i> (Born, 1778)	X	
Scaliolidae	<i>Finella adamsi</i> (Dall, 1889)	X	
Zebinidae	<i>Schwartziella fischeri</i> (Desjardin, 1949)		X
Barleeiidae	<i>Barleeia mexicana</i> Rolán & Cruz-Abrego, 1998	X	X
Anabathridae	<i>Amphithalamus vallei</i> Aguayo & Jaume, 1947		X
Caecidae	<i>Caecum</i> cf. <i>textile</i> de Folin, 1867		X
Tornidae	<i>Cochliolepis parasitica</i> Stimpson, 1858		X
Vermetidae	<i>Vermicularia</i> spec. Redfern nr. 111	X	
Epitoniidae	<i>Epitonium</i> cf. <i>novangliae</i> (Couthouy, 1838)	X	
Eulimidae	<i>Eulimostraca</i> cf. <i>armonica</i> Espinosa & Ortea, 2007	X	
Triphoridae	<i>Cosmotriphora melanura</i> (C.B. Adams, 1850)	X	
Triphoridae	<i>Isotriphora peetersae</i> (Moolenbeek & Faber, 1989)	X	
Triphoridae	<i>Iniforis pseudothomae</i> Rolán & Fernández-Garcés, 1993	X	
Cerithiopsidae	<i>Horologica</i> spec. (Redfern nr. 407)	X	
Cerithiopsidae	<i>Cerithiopsis</i> spec. B (Zhang nr. 323)	X	
Cerithiopsidae	<i>Costulopsis iuxtafuniculata</i> (Rolán, Espinosa & Fernández-Garcés, 2007)	X	
Columbellidae	<i>Parvanachis obesa</i> (C.B. Adams, 1845)	X	
Columbellidae	<i>Steironepion maculatum</i> (C.B. Adams, 1850)	X	
Muricidae	<i>Coralliophila caribaea</i> Abbott, 1958	X	
Costellariidae	<i>Atlantilux exigua</i> (C.B. Adams, 1845)	X	
Mangeliidae	<i>Agathotoma castellata</i> (E.A. Smith, 1888)	X	
Mangeliidae	<i>Cryoturris lavalleana</i> (d'Orbigny, 1847)	X	
Raphitomidae	<i>Daphnella lymneiformis</i> (Kiener, 1840)	X	
Pyramidellidae	cf <i>Odostomia laevigata</i> (d'Orbigny, 1841)	X	
Pyramidellidae	<i>Eulimastoma didymum</i> (Verrill & Bush, 1900)	X	
Pyramidellidae	<i>Menestho</i> spec. (cf. Redfern nr. 661)	X	
Pyramidellidae	<i>Triptychus niveus</i> (Mörch, 1875)	X	
Pyramidellidae	<i>Turbonilla fonteini</i> De Jong & Coomans, 1988	X	
Pyramidellidae	<i>Turbonilla</i> cf. <i>puncta</i> (C. B. Adams, 1850)	X	
Pyramidellidae	<i>Turbonilla</i> cf. <i>rixtae</i> De Jong & Coomans, 1988	X	
Pyramidellidae	<i>Turbonilla</i> spec. H. (cf. Redfern nr. 687)	X	
Pyramidellidae	<i>Turbonilla</i> spec. (cf. Redfern nr. 678-681)	X	
Pyramidellidae	<i>Turbonilla westermanni</i> De Jong & Coomans, 1988	X	
Murchisonellidae	<i>Murchisonella spectrum</i> (Mörch, 1875)		X
Limacinidae	<i>Limacina bulimoides</i> (d'Orbigny, 1835)	X	